

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.103/2023/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Szabó Gábor ügyvéd, ügyvéd címe

Az alperes:

Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Batki Nikolett kamarai jogtanácsos, alperes címe

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 19.P.20.583/2022/12.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes által a felperesnek fizetendő perköltség összegét 120.000 (százhuszezer) forintra leszállítja.

A per főtárgya tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes évek óta szabadságvesztés büntetését tölti. Az alperesi intézetben 2017. március 6-a és 2017. március 17-e között a zárka száma számú, 16,5 nm alapterületű zárkában helyezték el. Ebben az időszakban az élettér szempontjából figyelembe vehető 12,40 m² területre és az aktuálisan ott tartózkodók létszáma tekintettel az egy főre jutó élet- és mozgástér 2,48 m² és 3,10 m² között alakult.

[2] A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltóságát azzal, hogy a 2017. március 6-tól 2017. március 17-ig terjedő időszakban számára nem biztosította a jogszabályban előírt 1 főre eső minimális (4 m²) életteret. Arra hivatkozott, hogy a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 121. § (1) bekezdés 2017. január 1-től hatályos szövege szerint a zárkában vagy a lakóhelyiségben elhelyezhető létszámot úgy kell meghatározni, hogy minden elítélre 6 m³ légtér, és egyéni elhelyezés esetén legalább 6 m², közösen elhelyezett elítéltek esetén személyenként legalább 4 m² élettér jusson.

Előadta, hogy az alperes ezen jogszabályi kötelezettségének megszegésével emberi méltóságának megsértésére alkalmas környezetet teremtett, kínzásnak tette ki, noha az Alaptörvény mellett valamennyi jelentős nemzetközi emberi jogi egyezmény előírja a kínzás, az embertelen vagy megalázó bánásmód, illetve a büntetés tilalmát.

Hivatkozott az érvényesíteni kívánt jog körében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. §-ára, valamint a 2:51. § rendelkezéseire. Utalt többek között az Alkotmánybíróság 32/2014. (XI. 3.) AB határozatában kifejtettre és számos eseti döntésre is.

[3] Az alperesi védekezésre tekintettel csatolta a panaszbeadványait és előadta, hogy nincsen olyan jogszabály, ami kizárja, hogy a panaszt egy bizonyos idő letelte után már nem lehet visszamenőleg benyújtani, de álláspontja szerint a panaszok elmulasztása után sem lehet a felperessel szemben hátrányos jogkövetkezményeket alkalmazni. Ezen túlmenően önmagában a panasz elmaradása nem zárja ki az alperes felelősségét, tekintettel arra, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint a jogorvoslatnak olyannak kell lennie, amely a sérelmes helyzet megoldására alkalmas. Az alperes sem tett olyan előadást, hogy a panasz benyújtása esetén a felperes elhelyezése mindenképpen megoldható lett volna oly módon, hogy az megfeleljen a jogszabályi követelményeknek.

[4] A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.) 10/A. § (2) bekezdése szerint az elítélt a kártalanítást meghaladó igényét polgári bíróság előtt érvényesítheti. A jelen per éppen az ezt meghaladó igény körébe tartozik, tekintettel arra, hogy a jogsértés bírósági megállapítására a Bv. tv. nem ad lehetőséget.

[5] A felek közötti korábban volt peres eljárás tényét nem vitatta, azzal, hogy azon pernek más volt a tárgya. Önmagában abból, hogy a felek közt évekkel ezelőtt már volt más peres eljárás folyamatban, nem következik, hogy a felperes nem jár el jóhiszeműen, mert évekkel később más fogvatartási időszakra új pert indít. A perben nem terjesztett elő sem sérelemdíj, sem kártérítés iránti követelést, így nincs jelentősége annak, hogy csak igen rövid fogvatartási időszak tekintetében sérelmezte a zárka kis méretét, mert bármilyen rövid idejű fogvatartás is megvalósíthatja az emberi méltóság sérelmét. Számára nagy erkölcsi jelentőségű, és egyben nagyfokú elégtételt jelent, ha a bíróság ítéletében kimondja, hogy az alperes megsértette az emberi méltóságát.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperes 2020. november 21-én előterjesztett keresetében a 2015. március 9. és 2016. október 17-i időszakra vonatkozóan már terjesztett elő keresetet személyiségi jogai megsértése, az elhelyezési körülményei nem megfelelő volta miatt. Ebben az eljárásban nem említette, hogy a 2017. évi néhány napos megőrzés és fogvatartása során is érte sérelem, amiből az következik, hogy a jelen perben megnevezett elhelyezésével kapcsolatosan nem élt át személyiségi jogsértést. Csatolta a korábbi perben született ítéletet, amelyben a bíróság a keresetet jogerősen elutasította.

[7] Arra hivatkozott, hogy a Bv. tv. 2017. január 1-jén hatályba lépett módosítása hatékony jogorvoslatot teremtett az elhelyezési körülmények miatt sérelmet szenvedettek részére, mely lehetőséggel a felperes nem élt.

[8] Eseti döntésre utalva álláspontja az volt, hogy a jelen perben elsősorban abban a jogkérdésben kell döntenie, hogy a fogvatartott az elhelyezés területi hiányosságai okán melyik eljárást jogosult kezdeményezni. A felperes nem fejtette ki, hogy a személyiségi jogsértés

miben nyilvánult meg, csupán területi adatokat közölt, amely alapján nem állapítható meg, hogy részére valóban sérelmes volt-e az elhelyezés.

[9] Utalt arra is, hogy a bíróság hivatalos tudomással bír arról, hogy a perbeli időszak tekintetében az alperes telítettsége 100% fölött volt. A vonatkozó jogszabályok alapján befogadási kötelezettség terhelte. Kétségesnek tartotta az egy főre eső élettér számítási módját is, mert a kártalanítási eljárásban és az EJEB gyakorlatában is élettérrel (személyes térrel) kell számolni. Arra is hivatkozott, hogy a felperes az intézetben tartózkodása során sem kérelemmel, sem panasszal nem élt az elhelyezési körülményeit illetően.

[10] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltóságát azzal, hogy 2017. március 6. napjától 2017. március 17. napjáig terjedő időszakban nem biztosította a felperes számára a jogszabályban előírt egy főre eső minimális élettérrel.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az felperesnek 280.000 forint perköltséget és megállapította, hogy a felmerült 36.000 forint illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.

[11] Döntése jogszabályi alapjaként ismertette az Emberi Jogok és az Alapvető Szabadságok Védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény és Egyezmény az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (Római Egyezmény) 10. cikkének 1-2. pontját, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (Egyezségokmány) 7. és 10. cikkét, az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdését, II. cikkét, a III. cikk (1) bekezdését, a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdését; a Bv. tv. 9. § (1) és (2) bekezdését, 83. § (4) és (8) bekezdését, a 118. § (1) bekezdését, a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 121. § (1) bekezdés 2017. január 1-től hatályos szövegét, (2) bekezdését.

[12] Figyelembe vehető joggyakorlatként az Emberi Jogok Európai Bírósága Szél kontra Magyarország (30221/06.), Kovács kontra Magyarország (15707/10.), továbbá a Hagyó kontra Magyarország (52624/10.) és a Fehér kontra Magyarország (69095/10.), valamint a Varga és mások kontra Magyarország ún. pilot ügyben tett megállapításaira utalt. Figyelembe vette a Kúria azon döntéseit is, melyek szerint személyhez fűződő jogot sért, ha a jogszabályban meghatározott fogvatartási körülményeket az előírt minimális mozgástér biztosításával nem teszik lehetővé a fogvatartott számára.

[13] A rendelkezésre álló iratok alapján tényként állapította meg, hogy az alperes a felperes fogvatartásának 12 napos időtartama alatt 2017. március 6. napjától 2017. március 17. napjáig nem biztosította a minimális nagyságú mozgástérrel. Megítélése szerint a felperes ilyen módon történő elhelyezése önmagában alkalmas az emberi méltóság megsértésére, mert

a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása nem érintheti, nem sértheti a fogvatartott alapvető szabadságjogait, emberi méltóságát, az emberséges bánásmóddhoz való jogát. A többszemélyes zárkákban a megfelelő, egy főre jutó mozgástér biztosításának elmaradása embertelen, megalázó bánásmódot jelent.

[14] Kiemelte, hogy a Bv. tv. rendelkezései nem adnak lehetőséget a jogsértés megállapítása kérésének, az e törvény által biztosított kártalanítási eljárás nem előfeltétele a jelen pernek. Az a körülmény, hogy a felperes az adott időszakra kártalanítási igénnyel nem élt, nem zárja őt el attól, hogy a polgári perben a Polgári Törvénykönyv által biztosított jogaival éljen. Ezen az sem változtat, ha a felperes él a kártalanítás lehetőségével.

[15] A panaszjog adta lehetőség tekintetében egyetértett azzal a felperesi állásponttal, hogy önmagában a panasz elmaradása nem zárja ki az alperes felelősségét, tekintettel arra, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint a jogorvoslatnak olyannak kell lennie, amely a sérelmes helyzet megoldására alkalmas. Az alperesi BV intézet általános túlterheltsége miatt az alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a panasz benyújtása esetén a kialakult helyzetet érdemben orvosolja, erre vonatkozóan tényelődást sem tett. Utalt a Kúria azon irányadó gyakorlatára, hogy a BV intézetek nem menthetik ki felelősségüket a befogadási kötelezettségre hivatkozással, illetve nem háríthatják át saját felelősségüket felsőbb szerveikre.

[16] A perköltség viseléséről a Pp. 81. §, 82. § és 83. §-a alapján rendelkezett, a felperesi képviselő ügyvédi munkadíját a csatolt költségjegyzéknek megfelelően – a keresetlevélben előadottak szerint – a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján állapította meg.

[17] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődlegesen kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a keresetet utasítsa el. Másodlagosan a perköltség 10.000 forintra mérséklését indítványozta.

A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjára alapította. Perköltségként a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján jogtanácsosi munkadíjra tartott igényt.

[18] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helytállóan felhívott jogszabályok téves értelmezése folytán adott helyt a keresetnek.

Hangsúlyosan hivatkozott a felperes által 2020-ban indított, 28.P.23.328/2020. számú peres eljárásban hozott jogerős elutasító döntésre. Részben azt adta elő, hogy bár már ebben az esetben is lehetősége volt erre, a perbeli igényt a felperes nem érvényesítette, utalt továbbá ezen jogerős döntésben a felperes emberi méltósága sérelmének hiánya körében kifejtett bírói okfejtésre. Mindezek alapján álláspontja szerint a felperest nem érte az alperesi magatartással összefüggésben személyiségi jogi, ezen belül az emberi méltóságot érintő sérelem. Ezt támasztja alá, hogy a felperes jelen perben is csupán számadatokra hivatkozott, tényleges sérelem körében tényelődást nem tett. Ez az eljárása az EJEB pilot ítélete alapján módosított

Bv. tv. 10/A. § szerinti kártalanítási eljárásban helyes álláspont, jelen személyiségi jogi perben azonban nem elégséges a jogsértés megállapításához.

Az elsőfokú bíróság ezért az EJEB ítéletéből és gyakorlatából tévesen vonta le azt a következtetést, hogy a felperes tekintetében kimutatott – a részére adott időszakban biztosított élettére vonatkozó – számadat automatikusan alkalmas lenne az emberi méltóság megsértésének megállapítására. Az elsőfokú döntés nem volt tekintettel a Ptk. 2:51. § szerinti jogintézmény céljára.

[19] Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellően a felperes terhére, hogy a kártalanítás eszközével nem élt, amely az elhelyezési körülményekkel okozott sérelem megfelelő kompenzációját teremtette meg, továbbá azt sem, hogy nem bizonyította ezen körülmények folytán bekövetkezett sérelmeit, nem igazolta azok elhárítása érdekében hogyan, vagy miért nem járt el.

[20] A perköltség eltúlzottsága körében arra hivatkozott, hogy a felperesi képviselő több azonos keresetet indított, a kereseti kérelem a felperes nevén és az elhelyezési időszakon kívül semmi más egyéni előadást nem tartalmazott, így a korábbi keresetek tartalma maximálisan felhasználható volt a felperesi képviselő által. Ennek okán a perköltség minimum mértékének megállapítása lett volna helytálló, figyelemmel a Fővárosi Törvényszék hasonló ügyekben alkalmazott gyakorlatára, ahol a megállapított perköltséget a bíróság 10.000 forintra mérsékelte.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. A másodfokú eljárással összefüggésben a korábban csatolt megbízási szerződés alapján 100.000 forint perköltséget számított fel.

[22] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le. Utalt a Kúria azon jogértelmezésére, hogy a nem megfelelő elhelyezési körülmények önmagukban megalapozottá teszik az emberi méltóság sérelmének megállapítását. Az elsőfokú eljárásban előadott érvelését fenntartotta. Abból az elsőfokú ítéletre is visszautalva azt emelte ki, hogy a Bv. tv. rendelkezései nem adnak lehetőséget a Ptk. 2:51. § szerinti szankciók igénylésére, a kártalanítási eljárás nem előfeltétele jelen pernek.

[23] Arra is hivatkozott, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során a Ptk. 2:51. § céljára vonatkozó jogi érvelést nem adott elő. E körben az ellenkérelme megváltoztatására az eljárás jelen szakaszában nincs mód.

[24] A korábbi perrel összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy azon pernek a tárgya más volt. A felperes joga eldönteni milyen tárgyban fordul a bírósághoz. Visszautalt e körben a

korábban is hivatkozott eseti döntésre. Az alperes által megjelölt eseti döntés helytállóságát vitatta, mert az álláspontja szerint szűkítő és alaptörvényellenes. Megismételte hivatkozását az Alkotmánybíróság 3254/2019. (X. 30.) AB határozatára, azt emelve ki, hogy jelen perben az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt a személyiségi jogsértés Ptk. szerinti objektív szankcióit kívánja érvényesíteni, ami a Bv. tv. szerinti kártalanítási eljárásban nyilvánvalóan kizárt. Ezt támasztja alá Bv. tv. 75/B. § (4) bekezdése is.

[25] Előadta, hogy az alperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy a jogsértés ténye körében nem tett előadást, hiszen ezt a keresetlevele 4. pontjában megtette, ezt értékelte az elsőfokú ítélet [74]-[76] bekezdése. Köztudomásúnak tekinthető továbbá az is, hogy az előírtnál kisebb élettér/mozgástér szükségtelenül és indokolatlanul növeli a fogvatartással egyébként is együtt járó hátrányokat, ez önmagában nem vagyoni sérelmet eredményez, e tekintetben további tények előadása, jogsértés bizonyítása nem szükséges.

[26] A másodlagos fellebbezési kérelem álláspontja szerint a kiegészített fellebbezés alapján sem határozott. Ezen túlmenően a csatolt megbízási szerződés alapján igényelt perköltség tekintetében az alperes az elsőfokú eljárás során nem emelt kifogást. Hivatkozott a 2022. szeptember 30-i beadványa IX. pontjában előadottakra. Vitatta, hogy a Fővárosi Törvényszéknek az alperes által előadott gyakorlata van a perköltség megállapítása tekintetében.

[27] A fellebbezés a per érdemét tekintve alaptalan.

[28] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését a Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátokra tekintettel vizsgálta.

[29] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, kifejtett indokaival is egyetértett, azokat nem ismétli meg.

[30] A felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra tekintettel elsősorban azt tartja szükségesnek rögzíteni, hogy a jogvita kereteit a felperes által állított tények, az azzal összefüggésben előadott jogi érvelés és az ezen előadásra vonatkozó alperesi tagadás, vagy azok elismerése határozza meg [Pp. 183. § (1) bekezdés]. Az alperesnek tényállítási, jogállítási, ezek kapcsolatát megteremtő jogi érvelésre vonatkozó kötelezettsége nincs. A Pp. szabályozása által használt háromtagú pertárgyfogalomnak nem eleme a jogi érvelés, ahhoz a bíróság nincs kötve.

[31] Az alperes az elsőfokú eljárás során előadott érdemi védekezésében hivatkozott arra, hogy megítélése szerint a perbeli sérelemmel összefüggésben a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a)

pontja szerinti megállapítási igény nem terjeszthető elő. Az a körülmény, hogy a fellebbezésében ezen ellenkérelme jogi indokolása során egyéb érveket is előadott, nem tekinthető a Pp. 7. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti ellenkérelem-változtatásnak.

[32] Az elsőfokú bíróság a nem vitásan helytállóan alkalmazott jogszabályok és a vonatkozó, kötelezően alkalmazandó bírói gyakorlatra is tekintettel jogszabálysértés nélkül helyezkedett arra az álláspontra, hogy a Bv. tv. perben alkalmazandó 10/A. § szerinti kártalanítási eljárás nem zárja ki, hogy a fogvatartott az elhelyezési körülményei során elkövetett jogszabálysértés miatt a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szankciót is igényeljen.

[33] A Bv. tv. 10/A. § (2) bekezdés azon megfogalmazása, hogy a fogvatartás során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmények által előidézett sérelem miatt kártérítésnek vagy sérelemdíjnak helye nincs, de az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott jogosult az ezt meghaladó igényét polgári bíróság előtt érvényesíteni, egyértelművé teszi, hogy a személyiségi jog megsértésének objektív szankciója, a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítása iránti követelés a bíróság előtt továbbra is érvényesíthető.

A jogszabály indokolása is azt támasztja alá, hogy a jogalkotó ezen új eljárással kizárólag a pénzbeli követelésekre vonatkozó igényeket kívánta rendezni. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény általános indokolása szerint a jogintézmény „újonnan bevezetendő, a zsúfolt elhelyezési körülmények miatti jogsérelemmel arányban álló, hatékony kompenzációt biztosító kártalanítási eljárás. Az eljárás során a pénzbeli kártalanítás mértékét – annak napi tétele alsó és felső határának törvényi rögzítése mellett – a büntetés-végrehajtási bíró határozza meg az Egyezmény 3. cikkébe ütköző fogvatartási körülmények között töltött fogvatartási napok és a napi tétel szorzataként.” Az általános indokolás tehát a kártalanítási eljárás céljaként a pénzbeli kompenzációt jelöli meg, más jellegűt azonban nem említ.

[34] A fellebbezésében az alperes kiemelten hivatkozott a felperes által a perbeli igényétől eltérő időszakra vonatkozóan 2020-ban benyújtott keresetet elutasító, első fokon jogerőre emelkedett ítéletre, a felperes igényérvényesítésének módjából következtethető motivációjára. E körben a másodfokú bíróság azt hangsúlyozza, hogy a Pp. 263. § (2) bekezdése alapján jelen bíróságot ez a döntés nem köti. Annak, hogy a felperes a perbelihez hasonló igényét más időszakra vonatkozóan, esetleg más büntetés-végrehajtási intézettel szemben érvényesíti-e, vagy sem, jelen per elbírálása szempontjából nincs jelentősége. Kizárólag az vizsgálható, hogy a felperes igényét elévülési időn belül terjesztette-e elő, esetleg szükséges-e a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja miatt a keresetlevelet visszautasítani. Jelen eljárásban egyik feltétel sem állt fenn. A másodfokú bíróság megítélése szerint – különösen jogai gyakorlásában akadályozott fél esetén – abból, hogy a felperes hogyan és mennyiben érvényesíti jogait, nem vonható egyenes következtetés azt őt ért sérelem minőségére. Az, hogy kártalanítási, azaz kifejezetten vagyoni igényt nem terjesztett elő, nem jelenti azt, hogy a Ptk. 2:42. § által védelt személyiségi jogai nem sérültek.

[35] A felperes ezen túlmenően a bíróság felhívására 2022. október 1-jén előterjesztett iratában részletes tényelődást tett arra vonatkozóan, hogy az alperes jogszabálysértése folytán előállt helyzet milyen hátrányokat, milyen sérelmet okozott számára (5. oldal utolsó bekezdése, 6. oldal 1-3 bekezdése). Az alperes ezen tényelődásokat a 2022. október 26-án előterjesztett válasziratában nem vitatta, ezért azokat a Pp. 203. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján alappal tekintette olyannak az elsőfokú bíróság, amely körben bizonyítás nem szükséges. A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja önálló megállapítási kereset előterjesztésére ad lehetőséget a személyiségi jogában megsértett félnek, ezért, ha megvalósult a személyiségi jogi sérelem, akkor a jogsértés megtörténte megállapítható.

[36] Helytállóan utalt továbbá az elsőfokú bíróság az ezen kérdéskörben kialakult bírói gyakorlatra is, amely szerint a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 121. § (1) bekezdésében előírt legkisebb élettér hiánya sérti a fogvatartottak Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdésében védett emberi méltóságát (pl. Kúria Pfv.IV.22.372/2011/9. és Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.053/2022/14.).

[37] A Fővárosi Ítéltábla ennél fogva az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben, a per főtárgya tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[38] A perköltség tekintetében alappal fellebbezett az alperes.

[39] Az alperesi fellebbezést a Pp. 110. § (3) bekezdése alapján tartalma szerint értékelve egyértelműen megállapítható, hogy határozott kérelmet terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy a perköltség összegét a másodfokú bíróság 10.000 forintra szállítsa le, ezért ezen kérelem elbírálásának nem volt akadálya.

[40] Az elsőfokú bíróság a felperes ügyvédi munkadíját a felperes által csatolt megállapodás figyelembevételével állapította meg. A felperes azt a 2022. október 1-jén előterjesztett költségjegyzéke szerint, a csatolt megbízási szerződésben foglaltakra hivatkozva 340.000 forint összeg erejéig terjesztette elő. Az elsőfokú bíróság azt 280.000 forintban találta megalapozottnak. Észlelte a másodfokú bíróság, hogy téves, illetve hiányos jogszabályi utalást tartalmaz e körben az elsőfokú ítélet [84] bekezdése. A rendelkezésre álló iratok alapján ugyanis az állapítható meg, hogy az alperes által fizetendő perköltséget az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alapján állapította meg, azaz mérsékelte.

[41] Az alperesi fellebbezés alapján ezért azt kellett megvizsgálni, hogy az megfelelő mértékű volt-e. Az alperes által hivatkozott 10.000 forintos ügyvédi munkadíj az IM rendelet 2020. július 25-ig hatályos 3. § (3) bekezdése szerinti összeg, amely jelen eljárásban – figyelemmel arra, hogy a felperes jogi képviselőjével az IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerinti megállapodást kötött – nem vehető figyelembe. A másodfokú bíróság megítélése alapján azonban az ügyvédi munkadíj megállapítása során tekintettel kellett lenni az ügy egyszerűbb megítélésére, arra, hogy a kereseti kérelmet a felperesi képviselő alapvetően a kialakult bírói gyakorlattal támasztotta alá, amelyek összegyűjtése jelentős időráfordítást már nem igényelt, arra is, hogy a perben jogkérdésben kellett határozni, bizonyítás felvételére nem került sor. A tényállás felderítése érdekében a megbízó ügyféllel történő egyeztetés, a releváns adatok összegyűjtése, azok összevetése, értékelése, és ezek alapján a szakmai álláspont kialakítása, valamint a beadványok megszerkesztése relatíve kevesebb időráfordítást igényelt, figyelemmel a felperesi képviselő részére már rendelkezésre álló adatokra, a hasonló tárgyú perekben történő eljárására. Nem hagyható figyelmen kívül az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja szerinti – 600.000 forint – pertárgyérték sem.

[42] Mindezekre tekintettel a perköltség tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az alperes által fizetendő perköltség összegét – figyelemmel a két tárgyalásra is – 120.000 forintban állapította meg, mert ez áll arányban a felperesi képviselő által végzett tényleges ügyvédi tevékenységgel.

[43] Az alperes fellebbezése csak részben vezetett eredményre, mely a per főtárgyát nem érintette, ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárással összefüggésben felmerült perköltségét megfizetni.

[44] Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alapján állapította meg arra is figyelemmel, hogy tárgyalás megtartására nem került sor és a felperes csak részben lett pernyertes. A másodfokú eljárással összefüggésben igényelt, összesen 100.000 forint nem állt arányban a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel, figyelemmel arra, hogy a fellebbezési ellenkérelem tartalma az elsőfokú eljárásban előterjesztett iratok tartalmával túlnyomó részben megegyezett.

[45] A le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az alperesnek az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított személyes illetékmentességére figyelemmel, a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2023. április 13.

Dr. Hercsik Zita s.k.

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.

Dr. Virág Csaba s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró